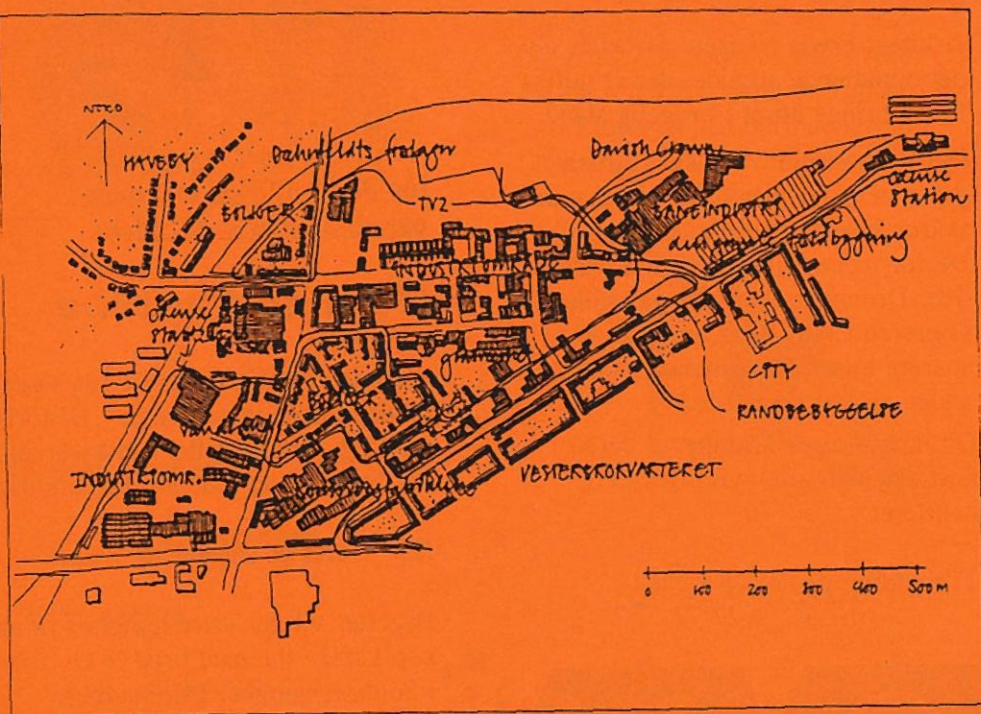

BYFORENINGEN FOR ODENSE

NR. 1. - 3. februar 1994.

Sammenfatning af bybevarelsesplanen

EUROPÆISK BYBEVARELSE
St. Glasvejskvarteret i Odense.

Kommende arrangementer

tirsdag d. 22. ell. onsdag d. 23.
februar kl. 19.10, Overgade 28

Byfornysesselskabet inviterer på besøg i deres byfornyeede hus !

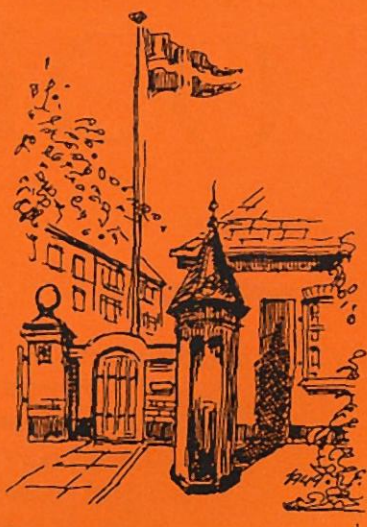
Arkitekt Frede Nielsen fortæller om det omfattende arbejde, der er udført for at bringe huset i brugelig stand.

Det kaldtes ofte " Apostelgaarden " p.g.a. nogle bemærkelsesværdige udskårne knægte på forhuset (nr.30). Derfor menes ejendommen at være den, Dronning Christina gav billedskæreren Claus Berg, men det er snarere hjørnejendommen på den anden side af Overstræde !

Direktør Jørgen Klampe vil derpå kort orientere om byfornyelsen i kvarteret.

Tilmelding til Poul Karmdal
tlf. 66 14 27 72

ODENSE KASERNE

forsdag d 17. og evt. man-
dag d. 21 marts kl. 19.10

Odense kaserne

Kaptajn Ove Verner Pedersen viser os den meget interessante " Historisk samling " og fortæller om kasernen, der fornyligt fejrede sin 100 års dag.

NB Der er trapper til 3'sal

Bagefter vil der være lejlighed til en kop kaffe / the med brød (kr. 25,-) i Soldaterhjemmet Dannevirke.

vi mødes i vagten,
Sdr. Boulevard.

Tilmelding til Peder Pedersen,
tlf. 64 88 11 90 mellem 10 og 17

torsdag d. 7. april kl. 19.10

Ordinær generalforsamling ifølge vedtægterne.

på Albani Torv 4. Odense
Industri- og Handelskammeret

Senere arrangeres :

Besøg i **Frimurerlogen**

Byvandring

Tur med **Veterantog**

og sommerudflugt !

Noget om stednavne !

Det vellykkede møde ved Tidens Samling og Sv. Erik Sørensens fortælling om sted- og bynavne giver stadig reflekser:

Forleden kunne Carl Brandt fortælle mig følgende om gadenavne.

Vestre Boulevard var en gade, som gik fra Buchwaldsgade til Bredstedgade. Vestre Allé er siden blevet til Drejøgade.

Ingeborg Allé hed før Nørre Allé.

Ærøgade har før været Fynsgade.

Carl Lundsvej hed oprindeligt

Lundsvej og Emilievej hed Lunds

Tværvej

-- og genstande !

De meget velbesøgte møder hos H.J.Hansen's gav anledning til at museets arkæolog fik kendskab til en hidtil uregistreret middelaldersten fra et søjlefundament - eller måske var det en sokkelsten til en døbefond.

Museet har kun kendskab til en mere

Status

Den 26. oktober var der grundstensnedlæggelse til den nye og med store forventninger imødesete kunstudstillingsbygning.

Det er et gennem mange år omdikteret hjørne med en helt speciel beliggenhed, hvor vi nu kan glæde os til Hanne Kjærholms bygning, udformet som terninger med udstillingslokaler i to fulde etager, hvor der som noget nyt er åbnet for udstilling af industriel design, samt en skulpturgård, cafeterrasse og hovedindgang. De omliggende kommunale områder vil senere - når der bliver råd til det - blive renoveret, så arealet sammen med en ny bygning til Åfarten kan fremstå som en smuk helhed.

Når vi er i det område skal Stadsgartner Per Glad have en stor tak fordi Hugo Lisbergs flotte Havhest er blevet gjort ren for mos, så den nu igen præsenterer sig fint.

Det er i det hele taget dejligt at se, hvorledes der sker noget i byen.

Kunstmuseet i Jernbanegade er blevet dejligt lyst med friske farver ude og inde.

Landsarkivet har fejret sin 100 års dag ved igangsætning af en længe tiltrængt udvidelse og et fint skrift om huset (Se andetsteds herom).

EUROPÆISK BYBEVARELSE *St. Glasvejskvarteret i Odense.*

I 1993 blev jeg indbudt til at deltage i et EF-projekt om Europæisk bybevarelse, hvor et af 14 udvalgte områder var et areal beliggende i området St. Glasvej - Rugårdsvej.

Ef havde stillet midler til rådighed for udarbejdelse af en bevarings- og udviklingsplan under forudsætning af tilsvarende støtte fra Odense.

I en landsplanredegørelse fra 1992 karakteriserer Miljøministeren Odense som en by med en stærk profil indenfor kreativitet og international orientering. D.v.s. bl.a. antal museer, teatre, festivals, videregående uddannelser og forskning. Derudover har Odense en stærk profil indenfor turismen.

Samspillet imellem mennesker, funktioner og aktiviteter skaber dynamik og giver byen udvikling.

Det var bl. a. baggrunden for at man valgte Odense som et interessant forsøgsområde.

Byomdannelse styrker også beskæftigelsen indenfor byggesektoren.

Formålet var også at styrke Odense som et regionalt center indenfor serviceprægede områder som media, kultur, undervisning og aktiv fritid samt turisme.

Glasvejskvarteret er et ældre erhvervsområde med boligområder, der oprindeligt er opført i nær tilknytning til erhvervet.

EF-projektets formål var primært, at starte en udvikling af idéer til anvendelse af området, som siden skal synliggøres og bidrage til at området integreres stærkere i byen.

Kvarteret indeholder en række ældre industribygninger, som er bevaringsværdige.

Her skal blot nævnes Glasværket, Toldkammeret, Eksportslagteriet, Kvægtorvet og de store stationsanlæg.

Kanslergade med Glasværkets skorsten i sigtelinien.

Flere af dem er heldigvis taget i brug til nye formål, men det gælder om at skabe en helhed, hvor man får lyst til at være - og hvor det bliver en del af bykernen.

Tænk blot på, hvor kort der er til centrum. Det er blot, som om den gamle jernbane, nu Vestre Stationsvej, er en grænse imellem to områder.

Vesterbro kvarteret fra århundredeskiftet.

Derfor var et af forslagene også, at Vestre Stationsvej skulle gøres grøn og trafikaflastes:

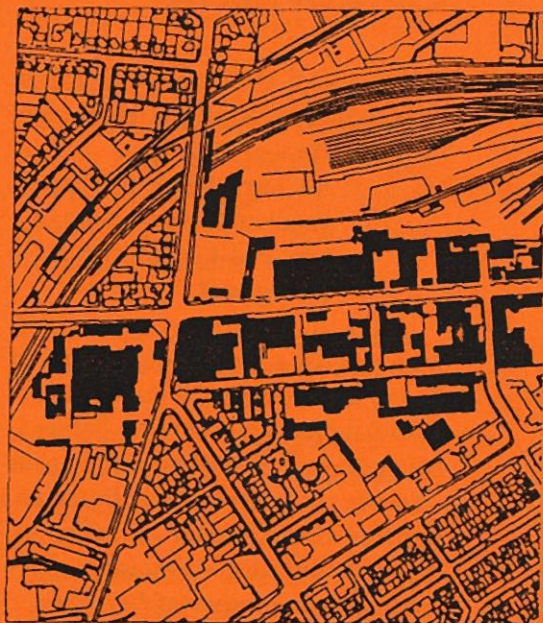
midterrabbatter med træer
rundkørsel med skulptur
torv ved Krudthusgade
springvand.

Men der var mange andre. F.eks. kunne der indbydes til en idé- og arkitektkonkurrence om ny boligbebyggelse i tilknytning til den eksisterende, karakterfyldte boligmasse i området Grønløkkevej - St. Glasvej - Vestre Stationsvej - Vesterbro. Nedrev man konservesfabrikken kunne der bygges, så kvarteret blev til en bynær bebyggelse!

Grønløkkevej bør aflastes ved udbygning af Rismarksvej med forbindelse over kanalen - bro eller tunnel - og videre til motorvejen.

Under valgkampen inden byrådsvalget udtalte flere politikere - bl.a. Anker Boye, Klokke Hansen og Per Berga - sig til fordel for denne tanke. Det bliver nødvendigt, når den nye losseplads bliver taget i brug.

Der er også fremsat tanker om et vandlandskab i Ørstedgade med spejldamme (til Oceania, som ville være flot her?) og grønne områder ved Frølageret - som nu ser ud til at blive til attraktive boliger og let erhverv.

Især industriområdet ved Rugårdsvej indeholder bygninger fra kvarterets tidlige industriudvikling omkring århundredeskiftet.

Ved Frølageret kan noget af sporarealet måske også blive til turistparkering

Rugårdsvejkvarteret er i sig selv et eksempel på jernbanens historie med kvægtorv, slagteri og stationsbygninger og remissen, som nu huser et dejligt jernbanemuseum.!

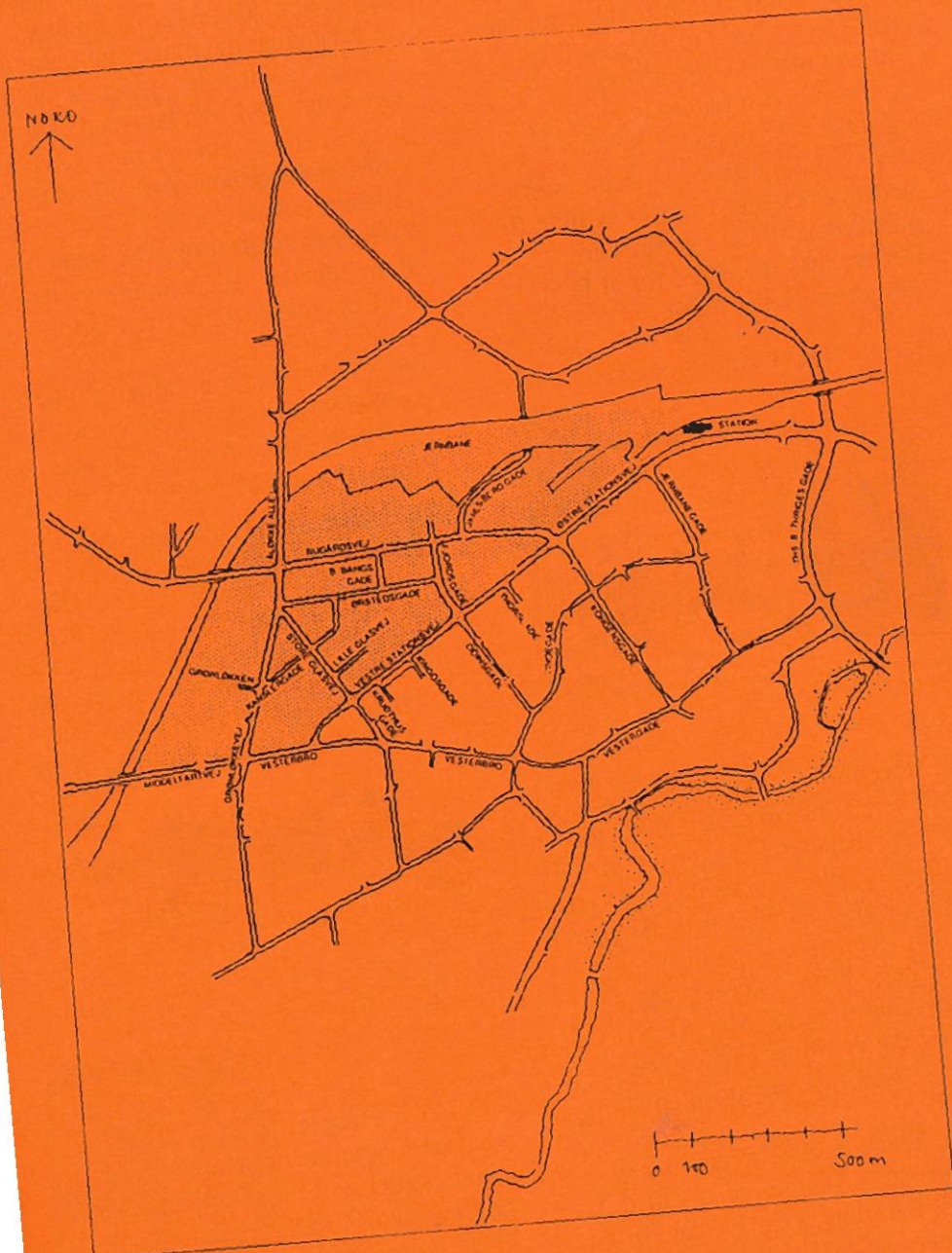
Det kunne også tænkes, at de store erhvervsbygninger ved det gamle GASA m.fl. kunne omskapes til et område for autocamper's med servicefaciliteter. Det ligger centralt for besøg i Odense med let adgang fra motorvejen.

Et område, en snæver gruppe - som jeg var med i - bearbejdede intenst, var Glasværksområdet.

Flere af de gamle bygninger burde bevares som en kulturarv. Der er blevet talt om "Den universelle Landsby" - foreslået af Inger Birkestrøm Juul

Tanken er, at det ved ophold i Glasværket skal være muligt at opleve forskellige zoner / temaer indenfor Kommunikation, Spise, Bo, Krop & sjæl, Forretning og Værksted, Underholdning.!

Bygningerne indbyder til at skabe et miljø omkring teater / drama, video og grafisk produktion, udvikling og dannelse, idet det vil være nærliggende at inddrage kvarterets eksisterende TV-stationer og byens teatre.

Gadekort over området.

Men de store bygninger har et volumen og en arkitektur, der indbyder til aktiviteter, som tiltrækker mennesker - både turister og lokale. Odense har i forvejen attraktioner, som har god turistmæssig interesse, også udenfor højsæsonen. Her er mulighed for at skabe iværksætterværksteder med tilknytning til glasværket. F.eks. glaspustere. Der er også mulighed for at få et helt glasmuseum hertil.

Slagtehusets runde hjørnetårn markerer på flot vis Store Glasvejs sigtelinie.

De store forbygninger med deres flotte frie konstruktioner ville også være en spændende baggrund for udstillinger. Bl.a. kunne det være nærliggende at foreslå, at Billedhuggeren Helen Schou fik sin permanente plads her! Det er værker med en tilknytning til Anne Marie Carl Nielsen og det er tillige hendes eneste elev - men lige så stor og anerkendt.

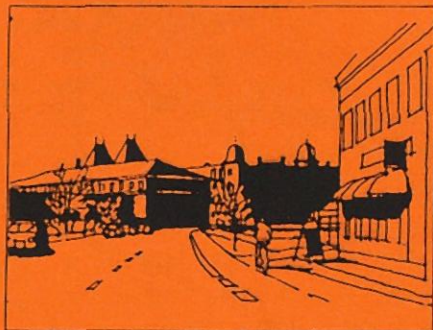
Helen Schou er ikke mindst kendt for sine store skulpturer af Chr.d.X. til hest i Aarhus, Den Jydske Hingst i Randers og mange flere. Senest har hun skabt en smuk Tranegruppe.

Der er også gode lokaler til teateraktiviteter, idet en af de mindre, selvstændige bygninger vil være udmærket til formålet. Idéen er, at teaterlokalet også kan henvende sig til lokale beboere, men kan også rumme større arrangementer for såvel tilskuere som udøvere.

I den forbindelse foreslås etablering af en adgang igennem Glasværket fra Rugårdsvej til Vestre Stationsvej.

De store arealer kan udnyttes ved en parkbebyggelse med boliger og institutioner med offentligt tilgængelige grønne friarealer.

Kr. Isager's tegnestue udarbejder pt forslag hertil for ejeren, Royal Copenhagen.

Det gamle toldkammer og de fire tårne giver en monumental afslutning på den østlige ende af Rugårdsvej.

Det er meningen, at der skal tages hul på kvarterets omdannelse ved igangsættelse af nogle udvalgte idéer og projekter - dels i samarbejde med boligforeninger, byfornyelses-selskab m.fl. - og dels ved en aktiv medvirkning fra kommunens side

I det hele taget er det dejligt at møde en positiv indstilling fra kommunen til at gå ind i en debat med tilbud om hjælp til finansiering og igangsætning af unge.

Der arbejdes også med alternative finansieringsmuligheder som EF-midler, beskæftigelsesprojekter, specielle tilskudsordninger m.v..

St. Glasvejskvarteret skal ikke bare være byfornyelse og bevaring - men en præsentation af en bygningsmæssig kultur. Det er væsentligt, at det er en bydel for mennesker !

Det er et unikt område med arbejderboliger, der er sat smukt i stand.

Industrihuse, der beskriver en tids-epoke, som bør bevares skånsomt, men brugelig for nutiden !

Det er vidnesbyrd om det industrialiserede samfund omkring århundredeskiftet.

Det mener Byforeningen !

Poul Karmdal

Odense-Møntergården

. Din by - dit museum !

Møntergården har i det forløbne år markeret sig som byens museum på en række fronter. Mest iøjnefaldende er selvfølgelig sommerens Midlaldersfestival, med teatergruppen Gadesjakkets opførelse af " Den utro hustru ", en lang række teateroptrin samt markeds- og håndværksaktiviteter.

Bag festivalen lå et stort arbejde såvel på den praktiske som på den teoretiske side. Det tog lang tid at "udvikle" de mange indslag, ligesom det var vigtigt for museet at fastholde en snæver forbindelse mellem vores daglige forskning og formidlingen.

Møntergårdens medarbejdere har igennem de sidste mange år oparbejdet et indgående kendskab til Odenses fysiske udvikling fra tidlig middelalder frem til idag. En række udgravninger har bragt os flere skridt nærmere forståelsen af middelalderens bysamfund. Ved hjælp af et righoldigt kort- og arkivmateriale samt mere eller mindre velbevarede bygninger ude i byen kan vi følge udviklingen frem til vor egen tid. For de seneste godt 100 år har vi med fotografier og levende billeder fået en ny, uvurdelig kilde til byens udseende gennem tiderne.

Møntergårdens billed- og filmsamling er derfor et væsentligt element i opbygningen af den genstandssamling, som skal beskrive Odense by "til alle tider".

Mange af de ting og steder vi i dag opfatter som selvfølgeligheder vil om få år være borte. Derfor er det vigtigt, at vi allerede nu sørger for at fastfryse billedet af nogle af de "truede" erhverv og lokaliteter.

Indimellem sender vi vores egen fotograf på "bytur", hvor han foretager sin egen form for indsamling i miljøer, der er under forandring.

Møntergården skal være en aktiv og medlevende del af hybilledet i Odense. Foruden indsamling og formidling skal museet også stå til rådighed som konsulent, og indimellem også tage del i den almindelige debat om f.eks. byplan og byudvikling - om hvordan vi klæder byen på!

Forudsætningen for et levende museum er blandt andet, at vi holder et vågent øje med udviklingen og styrker kontakten til borgerne. Møntergården er både vidensbank og stedet, hvor man kan aflevere ting og billeder.

Vi vil meget gerne, I gør brug af os!

Med venlig hilsen

Claus Chr. Koch

museumsinspektør

Et godt og smukt hus

I det meget læste ugeblad "Illustreret Tidende" kunne man d. 29. oktober 1893 blandt omtale af den berømte komponist Charles Gounod, den franske præsident Mac Mahon, livet på den amerikanske prærie m.m. læse om Provinsarkivet i Odense:

"Odense har altid været en fremskridtsby. Her er der altid noget nyt og interessant at iagttage.

Når man træder ud af jernbanestationen, ser man nu til sin overraskelse, at den gamle slotshave er blevet indskrænket således, at en bred hovedgade fører igennem den ind til byen, og langs gadens højre side ligger først Provinsarkivet -----

---- Provinsarkivet drager først og fremmest øjet til sig på grund af sin ejendommelige form og dekorative farvepragt, en næsten sydlandsk pragtblomst mellem vore nordiske, farvefattige omgivelser"!

Illustreret Tidende

Nr. 5

Kjøbenhavn den 29. Oktober 1893

35 Bind

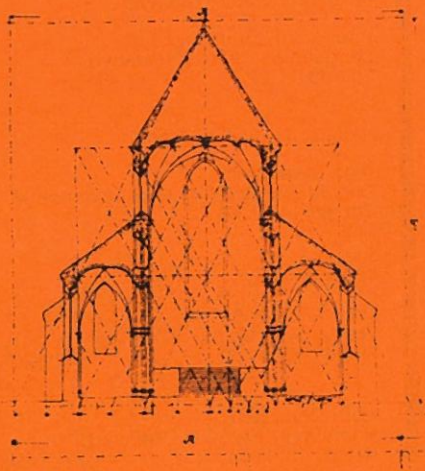
Sådan indleder landsarkivar Dorrit Andersen sin meget smukke bog om 100 års jubilæren.

Den rummer mange fine detaljer og er pragtfuldt illustreret - Virkeligt Landsarkivet værdig !!

Byforeningens medlemmer har generøst fået bogen tilbudt for 30 kr.

Interesserede bedes sende beløbet til mig, så tager jeg bogen med til det næste møde, hvor I kommer - eller I er velkomne til at afhente den hos mig ved lejlighed.

Poul Karmdal, Langelinie 179

Bogen:

Odense

Sankt Knuds Kirke

med tekst af Richard G. Nielsen og fotos af Wermund Bendtsen er takket være Foreningen Sankt Knuds Kirkes Venner og vores æresmedlem, redaktør Richard G. Nielsen blevet foreningen foræret med henblik på en udstilling om billedskærerne Claus Berg og Abel Schrøder.

Den kan købes for kr. 50,- ved henvendelse til bestyrelsen

BYFORENINGEN FOR ODENSE

Langellnie 179
5230 Odense M.

Formand & ansv.redaktør

Poul Karmdal Jensen
Langellnie 179, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 14 27 72

Næstformand & sekretær

Inge Steemann
Chr. Richardsvej 43, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 14 37 56

Kasserer

Liss Steemann
Fengersvej 17, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 13 44 85

Edith Dellefsen
Skibhusvej 24, 5000 Odense C.
Tlf.: 66 13 08 52

Ole Bjørn
Sdr. Boulevard 75, 5000 Odense C.
Tlf.: 66 14 62 60

Ove Homburg
Sadolinsgade 82, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 13 02 72

Peder Pedersen
Rugårdsvej 51, 5463 Harndrup
Tlf.: 64 88 11 90

Suppleanter

Torben Kortegård
Christiansgade 90, 5000 Odense C.
Tlf.: 66 12 02 87

Ebbe Nielsen
Hjallesevej 56, 5230 Odense M.
Tlf.: 66 11 81 24

Godt Nytår !

tak for et aktivt og godt 1993
- og velkommen til 1994

Det skulle også gerne blive godt !

2. januar var det som bekendt 100 årsdagen for Thomas B. Thriges etablering af sit første fabriksanlæg.

Det er også 290 året for stiftelsen af Odense Malerlaug - såvel som for Det kongelige privilegerede Skytelaug.

I januar havde bestyrelsen planlagt en større udstilling om billedskærerne Claus Berg og Abel Schrøder. Den sidstnævnte har bl.a. udført flere meget smukke altertavler på Sydsjælland - samt, og ikke mindst - skåret altertavlen i Holmens Kirke!

Desværre var det ikke muligt at få økonomien til at hænge sammen. Vi fik endda en smuk støtte til projektet i form af en underskudsgaranti fra Odense Kommune og en boggave fra Sankt Knuds Kirkes venner.

Men vi har ikke tabt modet endnu, - kun pusten, - så vi forsøger igen!

venlig hilsen
Poul Karmdal